ISSN: 2393-8900 IMPACT FACTOR : 2.7825(UIF) VOLUME - 12 | ISSUE - 2 | OCTOBER - 2025

HISTORICITY RESEARCH JOURNAL

ಗಾಂಧಿ ಚಿಂತನೆಗಳು: ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮನವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ

ಡಾ. ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ಬಿ
ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಕೊಪ್ಪಳ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದ ಪ್ರಮುಖ ಕಥೆಗಾರ್ತಿ ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನಡುವಿನ ಬಾಂಧವ್ಯವು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕೊಡಗು ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಾಗ, ಗೌರಮ್ಮನವರ ಪತಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅವರ ಮಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯನವರ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ನಿವಾಸಕ್ಕೂ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಗೌರಮ್ಮನವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಯದ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಈ ಭೇಟಿಗೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿರಾಶರಾಗದ ಗೌರಮ್ಮನವರು, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಕೂರುವುದಾಗಿ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸಂದೇಶ ರವಾನಿಸಿದರು.ಒಬ್ಬ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಕ್ಷಣವೇ ಗೌರಮ್ಮನವರ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಈ ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಗೌರಮ್ಮನವರು, ತಕ್ಷಣವೇ ತಾವು ಧರಿಸಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಧಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಈ ಅಪೂರ್ವ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಿತರಾದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೌರಮ್ಮನವರ ಪತಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅವರತ್ತ ತಿರುಗಿ, "ಈ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ತಾನೇ?"ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರು ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ನಗುತ್ತಾ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದರು.

ಶ್ರೀಮಂತ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಸಕಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಗೌರಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸರಳವಾದ ಖಾದಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೇ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂಗಲಸೂತ್ರ (ಕರಿಮಣಿ), ಮೂಗುತಿ ಹಾಗೂ ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಳಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಸರಳತೆ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಅವರ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣದಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಥೆಗಾರ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ನಾಡು ಒಬ್ಬ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ದೇಶಪ್ರೇಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು.

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪಯಣ, ಗಾಂಧಿವಾದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಕ್ರಿಯತೆ

ಕಥೆಗಾರ್ತಿ ಗೌರಮ್ಮನವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾವನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಂತನೆಗಳು ಬರಹದ ರೂಪ ತಳೆಯಲು ತೊಡಗಿದವು. ತಮ್ಮ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅವರು, ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಳ ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಏಕೈಕ ಪುತ್ರ 'ವಸಂತ' (ಬೇಬಿ) ಜನಿಸಿದ ನಂತರ, ಗೌರಮ್ಮನವರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕಥಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಂಬನಿ' ಮತ್ತು 'ಚಿಗುರು' ಪ್ರಮುಖ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳಾಗಿವೆ. 'ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಚಿತ್ರ', 'ವಾಣಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ', 'ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ', 'ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದನ', 'ಸನ್ಯಾಸಿ ರತ್ನ', 'ನನ್ನ ಮದುವೆ' ಹಾಗೂ 'ಅದೃಷ್ಟದ ಆಟ' ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಥೆಗಳು ಓದುಗರ ಅಪಾರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದವು.

ಗಾಂಧಿವಾದ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸಕ್ರಿಯತೆ:

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳಿಂದ ಆಳವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದ ಗೌರಮ್ಮನವರು, ತಮ್ಮ ಹದಿಹರೆಯದ ದಿನಗಳಿಂದಲೇ ಕೇವಲ ಖಾದಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕೊಡಗಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ 'ಗುಂಡುಕುಟ್ಟಿ ಭವನ'ದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿದಾಗ ನಡೆದ ಘಟನೆಯು ಅವರ ತೀವ್ರ ನಿಷ್ಠೆಗೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ಆರಂಭಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿವಾದಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಂಭಿಕ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮನವರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ. ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳು, ಉಗ್ರತೆ, ಬಂಡಾಯದ ಮನೋಭಾವ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಅವರು ಜೀವಿಸಿದ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು ಅವರ ನಿರ್ಧಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಆ ಪಾತ್ರಗಳು ಹೋರಾಟವಿಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಅವರ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳು ಓದುಗರನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

ಇವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಂವೇದನೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಗಳು ಅತಿಯಾದ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸುವವರಾಗಿರದೆ, ಮಾನವ ಸಹಜ ತಪ್ಪು–ಒಪ್ಪುಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರು ಮತ್ತು ಸಹೋದರಿಯರನ್ನು ಗೌರವ, ದಯೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವಾದರೂ, ಅವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳ 'ಸಾಹಸಿ ನಾಯಕ' (Hero) ಶೈಲಿಯವಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ನಾಯಕತ್ವದ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲದೆ, ನೈಜ ಮಾನವೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದು ಇವರ ಕಥೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ:

ಗೌರಮ್ಮನವರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೇವಲ ಕಥಾ ರಚನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧೀಯವರ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸರಳ ಜೀವನ ಶೈಲಿಗಳು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ಮೂಲಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಘಟ್ಟ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗೌರಮ್ಮನವರ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ಮೃತಿಯಿಂದ (Cultural Erasure) ಮಹಿಳಾ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮನವರು ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಗೌರಮ್ಮನವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯ ಚಿಂತನೆಗಳು

ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮನವರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನಾ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಆದರ್ಶಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರತಿಫಲನವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ **ಗಾಂಧಿ**ವಾದಿ ಆಶಯಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ: ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದ ಗೌರಮ್ಮನವರು, ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದರು. ಅವರ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳ ಖಂಡನೆ: ಸಮಾಜವನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ವೈಧವ್ಯದಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದರು. ಅವರ 'ಪುನರ್ವಿವಾಹ', 'ಕಂಬನಿ' ಮತ್ತು 'ಚಿಗುರು' ಮುಂತಾದ ಕಥೆಗಳು ಈ ಅನಿಷ್ಟಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ.

ಆಂತರಿಕ ಶುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆ: ಗಾಂಧಿಮಾರ್ಗವು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಆಂತರಿಕ ಶುದ್ಧಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಗೌರಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದರು.

ಅಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯದ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ (ಇವರನ್ನು ಗೌರಮ್ಮನವರು 'ಕನ್ನಡದ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು), ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಆರ್.ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮ, ಪದ್ಮಾವತಿ ರಸ್ತೋಗಿ ಮುಂತಾದವರೊಂದಿಗೆ ಇವರು ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದರು.ಈ ವೈಚಾರಿಕ ಒಡನಾಟವು ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಸುವನ್ನು ತುಂಬಿತು.

ಕಥಾವಸ್ತು, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ

ಗೌರಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 'ಸಣ್ಣಕಥೆ'ಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಒಟ್ಟು ೨೧ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳಾದ ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯ ವಿವಿಧ ಮಗ್ಗುಲಗಳನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಪತ್ರರೂಪ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಳ ತಂತ್ರ ಬಳಕೆ:

ಗೌರಮ್ಮನವರ ಬಹುಪಾಲು ಕಥೆಗಳು ಪತ್ರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ ಅಥವಾ ಕಥೆಯ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ರಗಳು ತೂರಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವಕ–ಯುವತಿಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ವೇಶ್ಯೆ ರಾಜಮ್ಮನವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪಾತ್ರವೂ ಪತ್ರ ರಚನೆಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳ ವಾಹಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸುದ್ದಿಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಥೆಯ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ, ಹೆಣ್ಣು ಅನುಭವಿಸುವ ಖಾಸಗಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಯಾಮವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

- **ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಚಿತ್ರ :** ಬಾಲವಿಧವೆ ಶಾಂತೆ ಹುಸಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನಂಬಿ ಗರ್ಭಧರಿಸಿ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಯತ್ನಿಸುವುದು.
- **ಕೆಲವು ಕಾಗದಗಳು :** ಪ್ರಣಯಿಯ ಸಾವಿನಿಂದ ಹತಾಶಳಾಗಿ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳುವ ಪ್ರಭಾ ಕುಮಾರಿ.
- **ಆಹುತಿ:** ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಲಾಗದೆ ವಯಸ್ಸಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂರನೇ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಲು ಒಪ್ಪದೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಾಂತಿ.

೨. ಪ್ರಮುಖ ಕಥೆಗಳ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ:

- **ಮನುವಿನ ರಾಣಿ :** ಗೌರಮ್ಮನವರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಥೆಯೆಂದು ವಿಮರ್ಶಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಕೃತಿ. ವೇಶ್ಯಾಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬ ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಸ್ತು ಇಲ್ಲಿದೆ. ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಗಳಿಸಲು ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಮನಮೋಹನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ನಂತರ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಅವನು ಬೇರೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದರು.ಆದರೂ ರಾಜಮ್ಮ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಮನುವಿನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನ ಜೊತೆ ಬಾಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೆ. ವೇಶ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಗೌರಮ್ಮನವರು ಗುರಿತಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀಯು ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ತನ್ನ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೋಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.
- **ಪುನರ್ವಿವಾಹ** (೧೯೩೧): ಗೌರಮ್ಮನವರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕಥೆ. ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತು ಆರು ತಿಂಗಳಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮೋಹಿಸುವ, ಆದರೆ ಅವಳು ವಿಧವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಹಿಂಜರಿಯುವ ಪುರುಷನ ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು 'ರಾಜಿ' ಎಂಬ ಗಟ್ಟಿ ಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಪುರುಷ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ವಿಧುರ ಮದುವೆಯಾದರೆ ವಿಧವೆ ಯಾಕೆ ಮದುವೆಯಾಗಬಾರದು ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೇ ಮಾಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಸಮಾಜದ ಮೌಢ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಅಪರಾಧಿ ಯಾರು**? : ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತನಾಗುವ ಪಾರ್ವತಿ, ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗ ಸಮಾಜ ಅವಳನ್ನೇ ನಿಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ದ್ವಿಸ್ತರ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಓದುಗರ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.
- **ಅವಳ ಭಾಗ್ಯ :** ಕ್ಷಯರೋಗಿ ವರನೊಂದಿಗೆ ಬಡ ಗುಮಾಸ್ತನ ಮಗಳ ಮದುವೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮಗಳು 'ಭಾಗ್ಯ'ವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಕಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗೌರಮ್ಮನವರು ವರ್ಗನೆಲೆಯ ಕಟು ವ್ಯಂಗ್ಯವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಂದರ್ಯದ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಗೌರಮ್ಮನವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಒಂದು ಚಿತ್ರ'ದ ರೋಹಿಣಿ, 'ಮರದ ಬೊಂಬೆ'ಯ ಶೈಲಾ, 'ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ'ದ ಮೂರ್ತಿ, 'ಸಂನ್ಯಾಸಿ ರತ್ನ'ದ ರತ್ನ ಮತ್ತು ವಾಣಿ ವಿವಾಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮೀರಿದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆಯನ್ನು ಅವರು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಂತೆಯೇ, ಗೌರಮ್ಮನವರ ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು.ಅವರ ಕಥೆಗಳ ನಾಯಕಿಯರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ವರ್ಣನೆಗೆ ಸಿಲುಕುವವರಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಚಪ್ಪಟೆ ಮೂಗಿನ, ಇದ್ದಿಲಿನಂತಹ ಮೈಬಣ್ಣದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಂಗಸರು. ದೈಹಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಗಿಂತ ಅವರ ಹೃದಯ ಸಂಪನ್ನತೆ, ನಡವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಲಾತ್ಮಕ ಗುಣಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೇವಲ ಪೊಳ್ಳು ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಯಸದೆ, ನೈಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವಾಗಿತ್ತು.

ಒಟ್ಟಾರೆ, ೧೯೩೧ ರಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಗೌರಮ್ಮನವರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪಯಣ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಆದರೆ, ೧೯೩೯ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೩ ರಂದು ತಮ್ಮ ನಿವಾಸದ ಬಳಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಟ್ಟಿಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಈಜಲು ತೆರಳಿದಾಗ, ಸುಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ತಮ್ಮ ೨೭ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು.

ಭಾರತಿಸುತ, ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಹಾಗೂ ದ.ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿಯಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ವಿಮರ್ಶಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದ ಗೌರಮ್ಮನವರು, ತಮ್ಮ ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯದಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೃಜನಶೀಲ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಸುವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮನೋಧರ್ಮ, ನೈತಿಕ ಶಿಸ್ತು, ಗಾಂಧಿವಾದ ಹಾಗೂ ಜೀವಪರ ಕಾಳಜಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮನವರ ಕೊಡುಗೆಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

೧. ಡಾ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ: 'ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿ', ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು. (ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ)
೨. ಎಚ್. ನಾಗವೇಣಿ: ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮನ ಕಾಶಿ ಪ್ರವಾಸ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ, ೨೮.
೩. ದೀಪಾ ಭಸ್ತಿ: 'ಫೇಟ್ಸ್ ಗೇಮ್ ಅಂಡ್ ಅದರ್ ಸ್ಟೋರೀಸ್', (ಅನುವಾದ).
೪. ದ.ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ: 'ಹಕ್ಕಿ ನೋಟ'.
೫. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ (ಸಂ): ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆ.
೬. ವಿಜಯಾದಬ್ಬೆ: ಮಹಿಳೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ.
೭. ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ (ಸಂ); ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ.
೮. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ (ಸಂ): ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ಸ್ವರೂಪ.
೯. ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾರ ಸೌರಭ– ಡಾ.ವಾಯ್.ವಾಯ್.ಕೊಕ್ಕನವರ.